

проф. д-р Александър Омарчевски
Катедра „Историческо богословие“ – Ръководител
Богословски факултет
СУ „Св. Климент Охридски“
1000 София, пл. „Света Неделя“ № 19
София, 01.10.2024 г.

FAX +3592 9872525
e-mail: omarchev@gmail.com
e-mail: omarchevski@theo.uni-sofia.bg
сл. тел. +3592 9890115/25
сл. тел. +3592 9883950/25

СТ А Н О В И Щ Е

от проф. д-р Александър Стоянов Омарчевски

за дисертационния труд на тема:

„БЪЛГАРСКИ СВЕТИИ И МАНАСТИРИ В ПОКЛОННИЧЕСКО-ПРОСВЕТНАТА ДЕЙНОСТ СРЕД МЛАДЕЖТА“

представен от редовен докторант Пламен Анатолиев Михайлов

за присъждане на ОНС „доктор“ по 2.4. Религия и теология

(Християнско поклонничество)

Със заповед РД 38-347/02.07.2024 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ съм избран за член на научното жури, а с негов Прот. № 1/16.07.2024 г. съм избран за негов председател и ми е възложено да представя становище за дисертационния труд на редовен докторант Пламен Анатолиев Михайлов на тема „Български светии и манастири в поклонническо-просветната дейност сред младежта“.

I. Данни за дисертанта.

Дисертантът Пламен Анатолиев Михайлов е роден на 27.11.1989 г. Завършва Софийската математическа гимназия „Преп. Паисий Хилендарски“. В периода 2003–2014 г. следва последователно Компютърна техника и технологии и Инженерен дизайн в Техническия университет където придобива ОКС „бакалавър“. През 2016–2018 г. придобива ОКС „магистър“ в програма Религия и образование в Богословския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. От 2019 г. работи като Главен редактор в Културно-информационния отдел на Софийската света митрополия.

II. Данни за докторантурата.

През юли 2020 г. Пламен Михайлов е зачислен за редовен докторант към катедра „Историческо и систематическо богословие“, докторска програма „Християнско поклонничество“, в професионално направление 2.4 „Религия и теология“. Изпълнил е всички свои задължения по Индивидуалния учебен план и е положил изпитите от докторантския си

минимум. Отчислен е с право на защита през 2023 г. В процеса на подготовката на работата му няма допуснати нарушения. Съобразил се е с направените препоръки и отправените съвети при предварителното обсъждане на труда му в катедрата.

III. Данни за дисертацията и автореферата.

Дисертационният труд съдържа общо 206 страници и има следната структура: Предговор, Увод, две части, Заключение, Декларация за оригиналност, Използвана литература, Индекси на светците и манастирите и Приложения. Използвани са 14 извора, 74 заглавия интерпретаторска литература и 62 интернет източника. Критичният апарат включва 401 бележки под линия. Между отделните части е постигнат сравнително добър баланс и е налице логическа връзка и последователност.

Запознах се с текста на представената дисертация. Направи ми впечатление добрият изказ на автора.

Основен проблем за изследване е, според думите на автора, „анализ и синтез на най-тясно свързаната с поклонническо-просветната дейност налична информация по темата и използването ѝ за приложно-практическо разработване на пособия и програми за младежки инициативи“. В Предговора Михайлов аргументира интереса си към темата, излага общо разбирането си за научна работа по подобен вид теми, както и изразява благодарности. В Увода са посочени изискваните за всяка дисертация елементи – актуалност, цел, задачи, обект, предмет, структура, хронологични граници, методология, състояние на изследването, приложимост. На с. 9 бел. 2 авторът мотивира употребата на остарялата форма „светии“ вместо „светци“.

Част първа „Места за почит към български светии“ разкрива желанието на автора да представи пред младежката аудитория светците, просияли по българските земи – включени са данни за около 70 от тях, разделени по хронологичен признак на 4 периода. Като основа са ползвани житията им с тяхното църковно-педагогическо съдържание. Акцент е поставен върху топосите, свързани с техните живот и мощи, както и храмовете, подходящи за поклонение пред паметта им. Целта е да бъдат подпомогнати дейностите в рамките на християнското поклонничество.

Втора част „Катехизация и поклонничество“ се състои от три глави, посветени на: 1) просветната дейност на българските манастири; 2)

поклонничеството като метод за изграждане на православен светоглед; и 3) примерни програми и материали за младежка поклонническо-просветна дейност.

В Заключението са посочени постигнатите резултати и отговорите на задачите, поставени в увода. В поставените в края на дисертацията общо шест приложения се съдържат списъци на храмове, посветени на св. св. Кирил и Методий, на св. Йоан Рилски и на св. Петка Търновска, художествен разказ за св. Злата Мъгленска, настолна игра за българските светци и манастири, както и интерактивна карта на местата, свързани с българските светци.

Представеният труд има достойнствата и покрива изискванията за докторска дисертация, която може да бъде успешно защитена. Текстът е четивен, информативен, написан е грамотно и на добър език. Правописните и пунктуационните грешки са сведени до минимум. Все пак едно четене от коректор не би било излишно. Както авторът подчертава на с. 13 бел. 3 нейната форма излиза от обичайно приетия модел за дисертация в историческото богословие, но това се налага от нейния характер и цел.

Авторефератът точно отразява съдържанието на дисертацията. Посочени са 3 приносни момента, с които се съгласявам. Приложени са и четири публикации по темата на дисертацията, без да са части от нея.

Препоръка: бележките под линия да бъдат двустранно подравнени.

Нямам общи публикации и проекти с дисертанта, както и друг вид конфликт на интереси съобразно закона.

Въз основа на казаното дотук давам своя положителен вот и си позволявам да ходатайствам пред уважаемото научно жури също да гласува положително и да присъди на Пламен Анатолиев Михайлов образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 2.4 „Религия и теология” (Християнско поклонничество).

.....

(проф. д-р Ал. Омарчевски)